

Invalidni davek.

Ze prej sem omenjal število invalidov, vdov in sirot, ki smo jih dobili v državi po svetovni vojski. Kako grozne so pač posledice vojne posebno v tem ozirju. Izračunali so, da bi v Evropi imela vsaka rodina lepo novo hišo z najmanj 4 sobami in vsemi gospodarskimi poslopji, pa še celo vrsto drugih naprav, ako bi se v svetovni vojski porabljeni denar uporabil v te svrhe. In kaj imamo sedaj? Razrušena mesta in vasi, razdrapano zemljo in nepregledne vrste možkih v najboljši starosti slepih, pohabljenih, notranje-bolnih in za njimi vdove in sirote. Prej skrbeči prehranjevalci in delavci so zdaj sami navezani na milost.

V principu torej ne moremo biti proti pomoči tem najbednejšim našim državljanom, zahtevamo le, da bodi vse razdeljeno pravično, brez zlorabe.

Nameravani invalidni davek je v jedru doklada na vse direktne davke in državne doklade, prej deželne, ter bi znašal sledeče: na 80 K direktnega davka 8 K invalidnega davka; na 200 K 24 K, na 400 K 48 K, na 800 K 96 K. Ako bi se že morali odločiti za nov davek, bi se jaz odločil v prvi vrsti za tega, ker omogoči obkrobo teh naših največjih siromakov in ker zadene še razmeroma najbolj jednako merno vse sloje in vse pokrajine.

Trošarina.

Vse drugače je s trošarino, ki jo hoče finančni minister uvesti na 19 predmetov in bi naj vrgla to leto okroglo 520 milijonov K. Naj navedem glavne postavke. Davek bi znašal: na sladkor 400 K na 100 kg, kavo 400 K, riž 80 K, olje 80 K (izvzeto doma pridelano olje za domačo rabo), pivo 8 K stopnja ekstr., fina vina, ki imajo 16% in več alkohola, 1200 K na 100 litrov, liker in konjak 1600 K, rum 1200 K, sveče 80 K 100 kg, električna luč 20 K za eno žar-nico do 32 sveč, plin 80 v na 1 kubični m, karbid 120 K na 100 kg, špirit 40 K na 1% pri 1 hl, žganje iz sadja 20 K na 1% pri 1 hl, mineralne vode 80 v pri 1 litru, preparirane vode (malinovec 40 v pri 1 litru, kvas 4 K pri 1 kg.

Gotovo je, da teh davkov in v tej višini pač ne moremo sprejeti. Posebno pa je nemogoče tako obdati z užitnino živež in luč.

Za kuhanje žganja iz lastnih pridelkov in v lastno porabo imamo sicer olajšave, toda davkaprosti znesek je razmeroma veliko manjši, kakor je bil po dosedanjem zakonu. Gotovo tu še ni padla zadnja beseda, kakor tudi pri nobenem od nameravanih davkov ne.

Kolkovine in pristojbine (dedarine in prenosnine).

Med najhujša nameravana bremena v novem proračunu štejem kolkovine in pristojbine. V božjem imenu bi pri obupnem finančnem položaju naše države še pristal na izenačenja in zvišanja kolkovin po znanih skalah I, II in III, toda odklanjati moram ogromno povišanje pristojbin na dedščine in darila, ter prenosnine.

Dokazano je, da se vsaka realna posest prene-povprečno v 15-16 letih enkrat. Ako vzamemo to za podlago in si izračunamo pristojbine (procente) na podlagi zahtev finančnega ministra, potem mora naš kmetijski stan propasti ali pa mora kmet in davkar ogoljufati državo, če nečemo propada.

Ne bom navajal tukaj dokazov, ker bi preveč razburjali zborovalce, navajal sem jih v finančnem odseku in tam je večina z menoj vred zavzela odklonilno stališče. Posebej pa še se mi zdi krivično, da naj vsak najmanjši posestnik plača poleg običajne pristojbine na premoženje še takoimenovano realno pristojbino.

Poseben odlomek pri pristojbinah tvori tudi davek na vstopnice. Sem za davek na zabavne prireditve, pa naj jih priredi kdorkoli in kjerkoli, magari tudi pod krinko humanitarnosti, toda odklanjam davek na prosveto. Ako torej prirede naša prosvetna in izobraževalna društva sestanke in prireditve izključno v izobraževalne svrhe, potem se ne smejo obdavčiti. To je stališče, katerega k tej predlogi zavzemam in sem ga povdaril v finančnem odboru. Jdnakega mnenja so bili v glavnem tudi socialisti in demokrate v odboru.

Prometni davek.

Po vzgledu v Nemčiji, na Francoskem in Českoslovaškem ter Nemški Avstriji predlaga finančni minister tudi takoimenovani prometni davek (srbsko: obrtni porez). Vsakdo, ki kaj kupi, naj bi plačal pri nakupu, odnosno prodaji 1% oddajne svote kot davek. V to svrhu morajo voditi trgovci posebne knjige po predpisih finančnega ministra. Pri luksurnih predmetih je ta davek višji, znaša 2-4%. Izvzete od tega davka so zadržane in vsi kmetijski pridelki, ko jih prodaja kmet-producent iz prve roke. Pri prodaji živine pa bi se ta davek moral plačati. Mislim, da bo davek v predlagani obliki težko izvedljiv, gotovo pa je, da bi zadel najširše sloje našega ljudstva in zato si bomo še dobro premislili, ali ga dovolimo in v kakšni obliki in kakšni meri ga dovolimo.

Davek na premog.

Finančni minister zahteva tudi 10% od prodajne cene pri premogu, pa naj bo to domač ali uvožen iz drugih držav. Pri uvoženem bi se davek plačal na mejah pri carinarnah, pri domačem pa od premogovnika. Recimo: v Trbovljah napolnijo vagon in ta stane 5000 K. Trboveljska družba je dolžna plačati od njega 500 K davka.

Davek na vojne dobljčke.

O tem davku se je toliko govorilo in pisalo, da je nepotrebno utemeljenost tega davka posebej naglašati. Seveda pa smo morali biti zastopniki ljudstva

zelo odločni, da nam niso kot vojnega dobičkarja označili in obdavčili vsakega manjšega kmetijskega posestnika. To se nam je posrečilo in gre samo še zato, da se Ninčičeva relacija 1:3 izpremeni v sedaj uveljavljeno Veljkovičovo relacijo denarja proti kro-ni 1:4. To se pravi: ko smo o davku preteklo leto sklepali, smo vzeli kot davka prost del 13.000 dinarjev. Ker je odgovarjalo to takratni valuti 39.000 K, bi morala biti v sedaj predlogi davka prosta svota 52.000 K, saj je demokratski minister Veljkovič poslalsal razmerje kro-ne proti dinarju v 1:4 in je pri tem ostalo. Omenjam, da je osnutek za ta davek napravljen po bivšem avstrijskem vzorcu in je zamišljen kot enkratni davek. Vi ste se v bistvu povsod izrekli zanj, naša naloga pa je bila, da smo ga v bistvu odvrnili od malokmetijstva.

Politični ogled.

Jugoslavija. Politične stranke v Beogradu so se vendar toliko sporazumele, da se je posrečilo dr. Vesniču sestaviti zopet vlado, v kateri so ostali isti ministri kot so bili v prejšnji, izzemši radikalca Protiča in demokrata Davidoviča. Mesto Protičevega ministristva za konstituanto bo zavzel dr. Mušički, Davidoviča je pa zamenjal v notranjih zadevah Milorad Drašković. Nova vlada bo te dni zaprisegla regentu. Preosnovala se bodo tudi pokrajinske vlade v: Sarajevu, Zagrebu in v Ljubljani. V Ljubljani dobijo liberalci poverjenišvo za pravosodje in socialno oskrbstvo. Na Hrvaškem ostane ban dr. Laginja, demokrate dobe v Zagrebu: notranje zadeve, narodno zdravje in gospodarstvo.

Italija. D'Annunzio je sklical na Reki skupščino 10.000 ljudi. Ta zbor je proglasil neodvisnost mesta Reke.

Ruska-Poljska. Poljaki so odposlali mirovne odposlance v rusko mesto Minsk, kjer se bodo začela pogajanja za premirje in mir. Kljub dejstvu, da je že poljsko odposlaništvo pri Rusih, vendar rdeča ruska armada nadaljuje svojo ofenzivo. Najhujši boji se vrše krog glavnega mesta Poljske Varšave, katere so hočejo boljševiki polastiti za vsako ceno. Da ustavijo Poljaki srčiti ruski naval, so podvzeli z vsemi svojimi silami protiofenzivo, ki baže dobro napreduje. Znani general Vrangelj, ki je začel proti bolševikom ofenzivo iz Krima, je porazil eno boljševiško armado, ujel 4000 boljševikov in jim odvzel veliko vojnega plena.

Kmetska zveza.

Naznanila.

Shodi: 22. avgusta po ranem opravilu v Prevaljah, popoldne v St. Danijelu in v Kotljah na Koroškem.

Zborovanje KZ pri St. Lenartu v Slov. gor. Dne 22. t. m. priredi okrajna organizacija Jugoslovenske kmetke zveze pri Sv. Lenartu v Slov. gor. politično zborovanje v društveni dvorani gostilne pri Arnužu ob osmih zjutraj s sledečim dnevnim redom: Poročilo o političnem položaju, poročilo o okrajni hranilnici pri Sv. Lenartu ter slučajnosti. K obilni udeležbi vabi odbor!

Shodi zaupnikov Kmetske zveze se vršijo prihodnji teden za okraje Soštanj, Gornjigrad in Vransko. V Soštanjju v ponedeljek 23. avgusta, v Gornjemgradu v torek 24. avgusta, na Vranskem v sredo 25. avgusta. Začetek povsod ob 9. uri. Zaupniki naj zanesljivo pridejo!

Poročila.

Shod Kmetske zveze pri Sv. Trojici v Haložah dne 15. t. m. je bil nad vse sijajno navdušeno obiskan. Udeležencev kmetov in viničarjev je bilo nad 600. Shodu je predsedoval kmet Krajnc, poročali so: Pušenjak, Žebot in Potrč. Shod je zaključil enoglasni sprejem več za Halože važnih resolucij. Zborovalci tega shoda so tudi odločno protestirali proti italijanskemu nasilju v zasedenem ozemlju in glede italijanske zahrbtnosti pri olajšavi demarkacijske črte na Koroškem.

V ponedeljek, 16. t. m., je bil shod zaupnikov Kmetske zveze za ptujski okraj v Ptuj. Sestanku je predsedoval kmet Brenčič in poročal pa je Žebot.

Za Kmetsko zvezo je ob priliki sinove ženitve daroval Jakob Starniša, Stari dvor, župnija Radeče, 20 K. Na gostiji Rajka Grögl na Remšniku so nabrali za volilni sklad KZ 40 K.

Mladinska organizacija.

Shodi in tabori.

Orlovi.

Pri Sv. Lenartu bo 22. avgusta prvi orlovski tabor v Slovenskih goricah. Popoldne ob pol 11. uri slovesna sv. maša in stanovska pridiga za mladeniče, nato fantovsko zborovanje na „Posojilnici“ Popoldne ob 3. uri na istem prostoru javna telovadba Orlov in Orlice. Prijave odsekov od blizu in daleč so velike. Odseki Maribor, Ptuj, Radgona, Ljutomer so obljubili svoje sodelovanje. Prireditve obeta biti sijajna. Zato sosedeje domačini, prijatelji, znanci, ljubitelji lepe orlovske misli prihitite ta dan k nam in pomagajte do popolne zmage orlovstva v Prekljki.

Bog živi! Na svidenje dne 22. avgusta pri Sv. Lenartu!

V Konjicah se vrši 8. septembra velik orlovski tabor, ki se ga udeležijo celjsko in druga okrožja. Sodeluje salezijanska godba iz Rakovnika. Priprave v teku, v okraju vlada zanj veliko zanimanje. Natančen vspređ se objavimo. Bog živi!

V Ribnici na Pohorju so se ustanovili preteklo nedeljo po večernicah štirje orlovski odseki: Orle in Orlice za Ribnico ter Orle in Orlice za Sv. Lovrenc na Pohorju. Najprej so nastopili mariborski Orli in Orlice s telovadbo, nato se je vršilo zborovanje. Vodil ga je predsednik katoliškega izobraževalnega društva, g. Luka Držečnik, ki je opozoril, da krščanska načela ne veljajo samo za cerkev in zasebno življenje, ampak tudi v javnem življenju morajo krščanska načela priti do veljave! V boju za zmago krščanske misli stoje v prvi vrsti Orli. V imenu mariborskih Orlic je nove orlovske odseke pozdravila Anica Kotnik, v imenu mariborskih Orlov pa Slavko Pristotnik. Potrebo Orla in Orlice je v navdušenih besedah povdarjala Jožica Schweiger ob Sv. Lovrencu nad Mariborom. Nad vse smo bili veseli mladostno ognjefitega in odločnega govora Miljana Držečnika. M. Krajnc je podal glavne naloge Orla in označil brezverstvo in svobodomiselnost sokolstva. Domači g. župnik Andrej Fišer je izrazil svoje veselje nad tem, da se ustanovita v njegovi župniji mladinska odseka Orle in Orlice, ki bosta zbiralala pod svojo zastavo vso dobromislečo ribniško mladino. — Novim ozlovskim in orliškim odsekom pri Sv. Lovrencu in Ribnici želimo najlepših uspehov!

Slavnost krščanske kmetke mladine v Svetinjah je bila ustanovitev svetinjskega „Orla“ preteklo nedeljo. Zbrali so se v prvi vrsti v izredno velikem številu „Orli“ iz Slovenskih gorie in zastopniki mladinskih naših organizacij. Posebno močno so bili zastopani orlovski odseki iz Središča, Ljutomera, Gornje Radgone, Ormoža in Sv. Tomaža. Organizator in predsednik Orla, brat Pirc sam je prišel da vidi in vodi svoje čete v vzhodnih Slovenskih goricah. Poleg njega je pozdravil in imel kot goste svoje mladine svetinjski naš bojevnik župnik Bratušek, tudi zastopnik ameriških Slovencev župnika Goloba, dalje zastopnika Čehov, poslanca J. Vesenjaka in pokr. poslanca Meško, voditelja mariborskega učiteljskega Vrežaja, pe sebe pa še našega mladinočluba dr. Medveda. Posebno ljubkost in slikovitost prireditvi pa so dale naša Orlice iz Središča. Zanimivo je bilo gledati zadržanje domačinov. Ko so se Orli zbrali in prikorakali ob zvokih izvrstne svetinjske orlovske godbe k cerkvi vrh griča, so jih pozdravljali oni, ki so bili na mariborskem taboru z veseljem, navdušenjem in ponosom, drugi pa nekako bolj nezaupljivo. Toda po taboru pri cerkvi in po telovadbi na travniku se je pri vseh nezaupljivost spremenila v zaupanje in ljubezen ter občudovanje. Krščanski stariši so se prepričali, da njihovi otroci nimajo nikjer tako poštenega razvedrila, pa tudi vzgoje in izobrazbe, kakor v naših organizacijah, posebej še v Orlu. Slovesno sveto mašo je opravil ob asistenci dr. Medved in v svojem cerkvenem govoru je z njemu lastno navdušenostjo govoril mladini in posebej Orlom o pomenu vere za življenje. Na taboru so govorili: predsednik Orlov Pirc, predsednik ljutomerskega orlov. okrožja Novak, poslanec Vesenjak, zastopnik ameriških Slovencev župnik Golob, dr. Medved, potem pa cela vrsta naših mladeničev Orlov in mladenk Orlic, posebno lepo oni iz Središča in Sv. Tomaža ter domača mladenka, predsednica Dekliške zveze. Po večernicah so domača deklata igrala prav lepo igro „Raz Marijino srce“. Orli in Orlice pa so s svojo telovadbo — proste vaje, vaje na orodju — navdušili navzoče ljudstvo. Ustanovitev svetinjskega Orla in prireditve orlovskega tabora v Svetinjah je v čast tamošnjemu ljudstvu, mladini in celi orlovski organizaciji. Zahvala in vse priznanje pa gre našem tamošnjemu nesebičnemu in vztrajnemu organizatorju župniku Bratušku. Naj živi ta procvita svetinjski Orle in naj bo nov steber prav narodni in krščanski misli ter ponos tamošnjega našega dobrega krščanskega slovenskega kmetijskega ljudstva! Ni nam treba naglašati, da se je cela prireditve izvršila tako, da noben poštenjak ne bi imel opaziti niti ene napačne stvari. Vse je bilo vedrih in polno pravega poštenega veselja. Pri stariših je prireditve zbudila ter utrdila zaupanje in ljubezen do našega Orla, nasprotnikom pa je nastop Orla moral izsiliti spoštovanje in priznanje.

V Hočah se je 8. avgusta ustanovila Orlica. Sv. Martin na Paki. Mariborski tabor nam je tako navdušil, da smo v nedeljo dne 8. avgusta tudi pri nas ustanovili telovadni odsek Orle in Orlice. Pristopilo je nad 40 fantov in nad 30 deklet. Veselje in navdušenje med pošteno mladino je veliko. Daj Bog, da tudi tako ostane! Bog živi!

Zene in dekleta.

29. avgusta

vse na ženske in dekliške tabore:

V Cirkoveh pri Pragerskem za celo Dravsko polje. Ob pol 11. uri sv. maša z nagovorom, potem žensko-dekliški tabor zunaj cerkve. Govoril govornik iz Maribora in dekleta iz raznih župnij. Po večernicah priredi DZ v Cirkoveh igro „Skrivnostna zaroka“. Dekleta, žene, pridite v prav obilnem številu!

Dne 28. avgusta je romanje na Ptujsko goro za žene in dekleta iz celoga Dravskega polja.

Pri Sv. Urbanu nad Mariborom za vse obmejne župnije mariborskega okraja. Ob pol 11. uri procesija z Najsvetejšim in sv. opravilo. Na to žbo-

novanje zunaj cerkve. Govori M. Krajinč. Nastopijo tudi žene in dekleta. Obmejne Slovenke! Pridite!

Na Ojlski gori pri Polzehi za celo Savinjsko in Saleško dolino. Ob 10. uri sv. opravilo, potem tabor zunaj cerkve. Pridiga in govori ž. g. župnik Evald Vračko. Z govori in deklamacijami nastopijo žene in dekleta.

Tedenske novice.

† **Castni kanonik Jakob Hribernik.** Kruta smrt ni je izbrala kot šestnajsto žrtve v tem letu iz vrst duhovništva lavantinske škofije nad vse priljubljene ga mil. gospoda Jakoba Hribernika, častnega kanonika, knezoškof. duh. svetovalca, dekana in župnika v Braslovčah. Rojen je bil leta 1857 v Cadramu in kot tretjeletnik v mašnika posvečen leta 1882. Kot kaplan je služboval v St. Juriju ob juž. žel. in v Braslovčah do leta 1890, ko je bil imenovan za špirituala na mariborskem bogoslovnem učilišču. Leta 1901 je postal župnik in dekan v Braslovčah. Rajni kanonik je bil nad vse blaga duša. Njegovo zlato srce je bilo znano po vsej lepi Savinjski dolini. Ubogi in zatirani žgube z rajnim svojega najboljšega očeta. Njegova gostoljubnost, darežljivost, gorečnost in plemenitost srca je bila tako splošno znana, da se je o njem po pravici govorilo, da nima sovražnika na svetu. Pogreb preblagega rajnika se vrši v petek dne 20. t. m. ob 10. uri predpoldne. Svetila mu večna luč!

† **Župnik Pankracij Gregorc.** Na Veliko Gospojnico je v bolnišnici Rdečega križa v Konjicah umrl v 53. letu svoje starosti župnik pri Sv. Venčesu, vlč. g. Pankracij Gregorc. Nad vse vnetemu in požnostnemu dušnemu pastirju svetila večna luč!

Naše kmetsko mladino, zbrano na orlovskem taboru, so Sokoli smešili in poniževali, ko so imenovali orlovski „čukovski ples“, „čukarijo“, „črno arnado“, „črno nazadnjašvo“ itd. Pozivali so Mariborčane, naj udeležencem orlovskega tabora ne dajo stanovalj, naj jih ne pozdravijo z zastavami. Zda pa, ko se bliža sokolska prireditev, pa hočejo naše vrlo kmetsko ljudstvo, zlasti mladino, zvesti na svoj sokolski ples. Saj so napravili na Teznu štiri plesišča. Kmetško ljudstvo! Ali boste zdaj zaušnico, ki so jo vam dali Sokoli ob orlovskem taboru, vračali morebiti s tem, da se udeležite njihove slavnosti? Nikdar in nikoli! To bi bilo nečastno!

Tudi iz radovednosti se naj nobeden naših ljudi ne udeleži sokolske slavnosti v Mariboru! Sokoli so našo orlovsko prireditev smešili, zdaj pa naj jim mi nosili svoje kronice in jih podpirali? Toliko ponosa mora imeti vsakdo naših pristašev, da na sokolsko slavnost ne gre!

Sokolska plesišča. Sokoli so preuredili telovadnišče na Teznu svojim namenom primerno. Napravili so namreč tam štiri plesišča.

Liberalni učitelji za sokolsko slavnost v Mariboru. Iz mariborske okolice slišimo glasove, da hočejo liberalni učitelji šolske otroke kar skupno peljati na sokolsko prireditev v Maribor. Tako je na marib. okrajni učiteljski konferenci predlagal nadučitelj g. Knaflič iz Radvanja pri Mariboru. Ker pa so nekateri učitelji imeli proti temu pomisleke zaradi potrebnega in neljubega jim nadzorovanja otrok, so sklenili, da bodo vplivali na starše, da se starši udeležijo sokolske slavnosti in privedejo otroke seboj. Krščanski starši pa ne bodo vodili svojih otrok na slavnosti brezverskih Sokolov, ki otroke odvrtačajo ob nedeljah od službe božje, kakor se je to zgodilo v Ljutomeru in v Studencih pri Mariboru in še drugod.

Sokolsko izobraževalno delo. Liberalni dijaki in mlajše učiteljsko v Smarjnu na Paki ustanovili Sokola. Pobrali so svoje liberalne ovčice, zmotili pa tudi nekaj pridnih, a nezavednih. Upamo, da se bodo vsem, ki še količkaj trezno mislijo, kmalu odprle oči in da bodo spoznali, da liberalni in protikrščanski Sokol ni za nje. Kako hoče naš Sokol vzgajati svoje člane, pokazal je ustanovni večer. Ustanovitev je bila v gostilni. Ko so jim v tej gostilni zaprli vrata, šli so v drugo in tam popivali in plesali do dveh popolnoči. Nato je sledil prepir, pretep, krič in streljanje z revolverji, tekanje in beganje semintja, kakor v vojni. To so res krasni vspehi agitacije naših dveh visokošolcev, pošne uradnice in mlajšega učiteljskega. Ubogi, zaslepljeni starši in njihovi otroci, ki so zašli v to družbo! Nekateri so pristopili k Sokolu, ker je tam boja boljše in izobražena družba. Bog pa nas varuj takih olikancev! Starši! Ako hočete, da bodo vaši otroci popivali, plesali in razgrajali cele noči, zapišite jih v Sokola. Ako pa hočete, da ostanejo vaši otroci pošteni in nepokvarjeni, vpišite jih v krščanska društva, zlasti v telovadno društvo Ore!

Nova laži samostojnežev. Ker niso s prejšnjimi lažmi, da vodijo duhovniki Kmetško zvezo, samostojneži dosegli nobenih uspehov, govore sedaj, da vodijo advokati Kmetško zvezo. Ponovno je to povdarjal na shodu pri St. Janžu na Dravskem polju dne 15. t. m. brezposelni šafar Znuđerl, akoravno dobro ve, da so voditelji liberalnih strank, tudi Samostojne, advokati, in da oni kot upravni svetniki bank in drugih kapitalističnih podjetij dajejo samostojnežem denar, da morejo rediti razne brezposelne „govornike.“ G. Znuđerl je tudi trdil, da je hotela cela Kmetška zveza prestopiti v tabor Samostojne. Tega seveda še sam ne verjame, ker dobro ve, kako se trudi njegov tovariš Urek, da bi z združitvijo Samostojne s Kmetško zvezo rešil Samostojno poloma in sebe zaslužene sramote. Ali sta gg. Urek in Mermolja tako resnično poučila Znuđerla o svojih korakih? G. Znuđerl pa je pozabil govoriti o dobrotah „Ekonom“, kakor tudi o tem, kam se je dalo 30.000 K., katere so se v tiri St.

Janž na Dravskem polju pobrale za delnice „Ekonom“, a noben član ni dobil ne delnic, ne kakega drugega potrdila. Voditelji samostojnežev, ali ste že izpolnili obljube, katere ste delali, ko ste pobirali denar za „Ekonom“? Obljube in laži je celo delo liberalne samostojne stranke, zato pa jo zapuščajo vsi razsodni ljudje, drže se je le bivši štajercijanci in oni ljudje na deželi (učitelji, trgovci in krčmarji), ki se od pamtveka privesek liberalne advokatske stranke, naj je ista nastopila pod katerikoli imenom.

Železniška nesreča na Pesnici. Pri železniški postaji Pesnica sta v soboto, dne 14. t. m. zjutraj zarana trčila dva tovorna vlaka z veliko silo drug ob drugega. Pok je bil tako silen, da so ga slišali pol ure daleč. Nesreča je zahtevala troje človeških žrtv, 10 oseb je pa bilo težko in lahko ranjenih. Med mrtvimi je sprevednik Seemann Matija, nadsprevednik Jožef Silec in štiriletna hčerka težko ranjenega prometnega mojstra Pavlina. Tudi škoda je ogromna. Ena lokomotiva je popolnoma razbita, druga pa deloma poškodovana, 12 vozov je bilo popolnoma razbitih, 10 pa deloma poškodovanih. O krivcih nesreče se vrši preiskava.

Cerkveni rop. V Dolu pri Hrastniku je bila na večer 11. t. m. iz tabernakelna ukradena lepa monštranca s sv. Rešnjim Telesom vred. Tat je z močnim železnim orodjem odtrgal ključavnico na tabernakelskih vratih ter se menda isti večer s plenom odšel proti Zagrebu. Vse poizvedovanje za tatom in monštranco je ostalo do sedaj brezuspešno.

Gospodarstvo.

Za volitve v Kmetijsko družbo. Opozarjamo naše pristaše, da zoper nepostavnosti pri volitvah delegatov za občni zbor Kmetijske družbe ne vlagajo protestov direktno na družbo, kjer samostojni uradniki vse zavržejo, ampak potem strankinega tajništva v Ljubljani. Le tedaj je upati na uspeh.

Dol pri Hrastniku. Dne 29. t. m., po prvem sv. opravilu, se vrši pri nas redni občni zbor kmetijske zadruge v prostorih g. Petra Sentjurca na Dolu. G. nadrevizor Pušenjak nam bo poročal o združnem gospodarstvu. Člani zadruge, pridite polnoštevilno na občni zbor, da se prepričate sami, da le v združništvu je naša rešitev. Ob tej priliki se bodo sprejemali tudi novi člani!

Cebelarica podr. pri Sv. Trojici v Slov. gor. naznanja, da ima dne 29. t. m., ob 8. uri predpoldne zborovanje v gostilni Mlinarič. Vabljeni so vsi udje in tudi neudje.

Prejmovanja goveje živine in ovac v Sloveniji v L. 1920.

Letošnje leto se vršijo v Sloveniji redna ogledovanja in prejmovanja goveje živine v sledečih krajih: 13. septembra ob 9. uri v Kezjem za pomursko in muriško pasmo za sodni okraj Kozeje; 14. septembra ob 9. uri v Smarju pri Jelšah za pomursko pasmo za kraje Smarje in obč. St. Jurij ob juž. žel.; 16. septembra ob 9. uri v Konjicah za pomursko in marijadvorno pasmo za okraj Konjice; 18. septembra v St. Lenartu v Slov. gor. za marijadvorno pasmo za okraj St. Lenart; 20. septembra ob 9. uri v Črenšovcih za simodolsko pasmo za kraj Dol. Lenčava; 21. septembra ob 9. uri v Murski Soboti za simodolsko pasmo za kraj Murska Sobota; 4. oktobra ob 9. uri pri Frančišku Ksav. za marijadvorno pasmo za okraj Gornji Grad; 6. oktobra ob 9. uri v Slovenjgradu za marijadvorno pasmo za Slovenjgradec; 7. oktobra ob 9. uri v Pliberku za marijadvorno pasmo za Pliberk; 8. oktobra ob 9. uri v Zelezni Kapli za marijadvorno pasmo za Zelezno Kapljo; 11. oktobra ob 11. uri v Svetni vasi za celjansko pasmo za Borovlje; 12. oktobra ob 9. uri v St. Jakobu v R. za beljansko pasmo za Borovlje.

K prejmovanju se bodo pripustile sledeče živali: 1. plemenski biki, 2. plemenske krave, 3. plemenska mlada živina (telice in bikci) nad enim letom.

Zivinorejci iz pristojnega sodnega okraja naj ob zgoraj navedenih dneh in krajih priženejo svojo živino, dobro osnaženo in z živinskimi potnimi listi eno uro pred začetkom prejmovanja na razstavne prostore, kjer se bo takoj po skupinah (krave, biki, mlada živina) razvrstila. Vsaka skupina dobi zaporedno številko in prične s številko ena. Številke se morajo razločno in vidno, najbolje s pripravnimi tablicami, označiti.

Ob določenem času prične presojevalna komisija s presojanjem živine. Po dokončanem presojanju se vrši zborovanje zivinorejcev, pri katerem bo zivinorejski strokovnjak govoril o uspehu prejmovanja, opozarjal na dobre in slabe lastnosti živine ter na nadaljne rejske delo v okraju.

Po zborovanju razdelitev daril. Pred končano razdelitvijo daril se razstavljene živali ne smejo odgnati iz odkazanega prostora.

Lastniki obdarovanih živali se morajo z zaveznim pismom zavezati, da bodo držali obdarovane bike še najmanj eno leto, krave in mlado živino pa najmanj dve leti za plemo. Vsaki prejemani živali vžge komisija v levi rog posebno znamenje (P).

Obenem s prejmovanjem se vrši v Smarju pri Jelšah plemenski sejm za odvišne mlade plemenske bice pomurske pasme, pri Sv. Frančišku Ksaveriju pa za mlade plemenske bice marijadvorske pasme. Okraji, ki trpe pomanjkanje na dobrih bikih teh pasem, si ob tej priliki lahko iste nabavijo.

Razven tega se ob priliki govejega prejmovanja vrši prejmovanje plemenskih ovac in ovc v sledečih

krajih: Sv. Frančišek Ksaverij, Pliberk in Zelezna Kaplja.

Poverjeništvu za kmetijstvo v Ljubljani.

V obrambo manjših vinogradnikov.

Naše Haloze in Bizeljsko posedata veliko številno manjših vinogradnikov, katerim je skozi celo leto izkupiček, ki ga dobi posestnik vinograda za vino, edini življenski vir v vsakem ozirju. Posestnik takega manjšega vinograda v teh krajih je glede prehrane, nakupa oblačila ter obutvi navezan na dohodek, ki mu ga da vinograd v jeseni pri prodaji vina. Vsak tak manjši vinogradnik je v jeseni prisiljen da prodajo vino, da si nabavi za vsinski izkupiček zimsko prehrano, oblačila ter obutev in da poravnava dolgove, v katere je bil prisiljen med letom, da se je preživljal, plačeval delavce, kupil galico, žveplo in druge vinogradne potreščine. Te vrste vinogradnik v jeseni ne more čakati s prodajo vina na poznejši čas, ko pridobiva vino na ceni, ampak ga mora na vsak način prodati po jesenski ceni, ker mu gre za preživljal po zimi. Kakor znano, je vino izpod „preše“ vedno najcenejše. Saj veliki vinski prekupeci ter barantaši nakupijo množine vina vedno v jeseni, da dobičkarijo z njim pozneje, ko se začnejo cene vina dvigati ter rasti. Cene moštu in vinu določajo v jeseni izključno debelega dobička željni prekupeci, ki z nastavitvijo najnižjih cen odirajo manjše vinogradnike, ki so prisiljeni na jesensko prodajo vina. Radi te po življenjskih razmerah prisiljene prodaje vina v jeseni so manjši vinogradniki izročeni na milost in nemilost vinskih prekupecev. Osobito v teh časih občje draginje je manjši vinogradnik pomilovan vredno revež, ker mora prodati večkrat vino pod zgubo z ozirom na nizke jesenske vinske cene pri celotni draginji, kateri je izročeni. Letos ko bo precej vina, bodo ti manjši vinogradniki naravnost v obupnem stanju pri nizkih vinskih cenah, ako se ne bodo pobrigali za izboljšanje njihove gnotne usode naši gg. poslanci in pokrajinska vlada. Dolžnost poslancev naše Kmetške zveze je, da se z vso silo zavzamejo za te haloške in bizeljske trpine in našo vlado v Ljubljani prisilijo, da naj odloči ona takoj v jeseni cene za mošt in vino, da ne bodo vinski prekupeci odirali do propada naših manjših vinogradnikov. Te uradno določene vinske cene bi morale biti vsaj tako visoke, da bi imel manjši vinogradnik vsaj nekaj dobička, da bi se lahko preživel na zimo in poplačal dolgove. Vsakdo pa, ki bi prodajal vino pod uradno ceno, naj bi bil kaznovan. Jesen se bliža, zadeva je nujna, gre za obstoj toliko in toliko manjših vinogradnikov, toraj poslanci na delo!

Zahteve kmetov laškega okraja. 1. Zahtevamo, da vlada ovoli kmetom klanje goveje živine in prodajo mesa na drobno, ker cene živine padajo, ne pa v isti meri cene mesa pri mesarjih. To ne bo v nikako škodo mesarske obrti, ker bodo kmetje le redkokdaj in izjemoma se posluževali teh pravice. V obrambo proti izkoriščanju navedene pravice, naj se določi doba, koliko časa mora imeti lastnik govedo. Ta doba pa naj ne presega šest mesecev. V slučaju nesreče naj se sme vsaki čas brez katerekoli zapreke brezpogojno meso na drobno razprodati, ako je le isto vžitno. S tem bo tudi olajšano bednejšim slojem, ker si bodo zamogli vsaj nekaterikrat na leto privoščiti meso, ker bi se pri kmetih ceneje dobilo. 2. Protestiramo proti nameri, da bi se hišni in zemljišni davek plačeval v isti višini v dinarjih, kot se je dosedaj v kronah.

Železo. Prvovrstno železo lahko naročimo po ugodni ceni v poljubnih množinah. Da poznamo potrebo železa, prosimo takojšnjih poročil, koliko bi se ga trebalo za posamezne okraje ali zadruge in kake vrste. Jednako želimo poročil glede barv. Iz naše zaloge se dobi še sedaj fini in gorljivi spirit, mizarški klej in svinčene gledice (Bleiglätte) po ugodni ceni. — Občeslovensko trgovsko društvo v Celju.

Prireditve.

Črešnjavec pri Slov. Bistrici. Tamburaško društvo priredi dne 22. t. m. tri igre in sicer: „Mutasti muzikant“, „Prepirljiva soseda“ in „Blaga duša“ v treh dejanjih s kratko zabavo in licitacijo. K obilni udeležbi vabi odbor.

Staritrg pri Slovenjgradu. Kmetško bralno društvo vprizori v nedeljo, dne 22. t. m. na vrta pri Sekavčniku v Starem trgu ljudsko igro v 3 dejanjih „Na dan sodbe.“ Začetek ob 4. uri popoldne. Pridite!

St. Pavel pri Preboldu. Katoliško izobraževalno društvo St. Pavel pri Preboldu priredi v Društvenem domu v nedeljo 22. avgusta po večernicah Finžgarjevo igro „Naša kri“.

St. Andraž pri Velenju. Katoliško izobraževalno društvo priredi ob vršitvi dekliškega tabora na Ojlski gori, v nedeljo, dne 29. t. m., dve gledališki igri „Dve materi“ in „Tri sestre.“ Med odmori igra godba. Vrši se ob treh popoldne v prostorih pri Pižornu. Vsi udeleženci dekliškega tabora so prav ujudno vabljeni.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Telovadni odsek Drel priredi v nedeljo 22. t. m. po večernicah igro „Cevljar“. Med odmori poje pevski zbor.

Sv. Križ tik Slatine. Bralno društvo vprizori v nedeljo, dne 22. t. m., ob pol štirih popoldne v Društvenem domu štiridejansko „Dekla božja“ (spisal dr. Lenard). Cisti dobiček je namenjen sirotišnici v Slov. Bistrici.